

Сніжко К.В., *магістрант освітньої програми*

«Управління персоналом та економіка праці»

к.е.н., доц. Безпалько О.В.

Національний університет харчових технологій

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЙОГО РОЗВИТКУ

Інновації – це найскладніше та водночас найнеобхідніше явище, яке визначає економічне зростання, стійкість і розвиток фінансово-господарської діяльності будь-якого підприємства. Сучасні умови господарювання зумовлюють необхідність цілеспрямованого новаторства, яке неможливе без активного пошуку нових ідей та підходів до задоволення потреб ринку. Саме це і визначає напрями майбутнього розвитку організації. Комплексною характеристикою спроможності підприємства до інноваційної діяльності є його інноваційний потенціал. В науковій літературі це поняття характеризується різноманітністю існуючих підходів, які узагальнено в таблиці. Як видно з інформації, що представлена в таблиці, прослідковується розмежування думок науковців на два альтернативних підходи: трактування поняття з точки зору наявних ресурсів або з точки зору можливості їх використання. Тобто, одні дослідники ототожнюють інноваційний потенціал підприємства з сукупністю засобів та ресурсів, що використовуються при інноваційній діяльності, а інші – із здатністю та готовністю підприємства до їх використання.

У цілому інвестиційний потенціал є комплексним поняттям, під яким варто розуміти систему взаємопов'язаних інтелектуальних, технологічних, науково-виробничих, фінансово-економічних ресурсів, засобів та ідей з відповідним їх інфраструктурним забезпеченням, які здатні створювати нові знання та ефективний механізм їх комерціалізації. Крім того, ми вважаємо, що інноваційний потенціал відображає здатність підприємства формувати належний рівень фінансових ресурсів та виступати інвестиційно привабливим перед інвесторами та кредиторами, це здатність до змін, покращання, прогресу, це джерело розвитку кожного підприємства.

**Підходи науковців до тлумачення сутності поняття
«інноваційний потенціал підприємства»**

№ п/п	Автор (джерело)	Авторські тлумачення
1	Володін С.А., Чекамова О.І. [1]	Інноваційний потенціал підприємства – це наявність та готовність до використання системи засобів і ресурсів для досягнення цілей інноваційної діяльності. Реалізація інноваційного потенціалу буде тим вище, чим більший ступінь використання інноваційних ресурсів та їхня взаємодія в досягненні результатів інноваційної діяльності.
2	Глушенкова А.А. [2]	Інноваційний потенціал підприємства – це наявність ресурсів у поєднанні з умовами, які забезпечують сукупну можливість підприємства генерувати нові знання та впроваджувати інновації.
3	Гурочкіна В.В. [3]	Інноваційний потенціал підприємства – це здатність до змін, покращення, прогресу, це джерело розвитку
4	Закон України «Про інноваційну діяльність» [6]	Інноваційний потенціал підприємства – це сукупність науково-технологічних, фінансово-економічних, виробничих, соціальних та культурно-освітніх можливостей країни (галузі, регіону, підприємства тощо), необхідних для забезпечення інноваційного розвитку економіки.
5	Ілляшенко С.М. [4]	Інноваційний потенціал підприємства - критична маса ресурсів господарюючого суб'єкта (інтелектуальних, науково-дослідних, інформаційних і т. д.), необхідна і достатня для його розвитку на основі постійного пошуку та використання нових сфер і способів реалізації ринкових можливостей, які відкриваються перед ним.
6	Мартюшева Л., Калишенко В.[5]	Інноваційний потенціал підприємства – це сукупність організованих в певних соціально-економічних формах ресурсів, що можуть при певних діючих внутрішніх і зовнішніх чинниках інноваційного середовища бути спрямованими на реалізацію інноваційної діяльності з метою задоволення потреб суспільства.
7	Фатхутдінов Р.А. [7]	Інноваційний потенціал підприємства – міра готовності організації виконати завдання, які забезпечать досягнення поставленої інноваційної мети, тобто міру готовності до реалізації інноваційного проекту або програми інноваційних перетворень та впровадження інновації.
8	Хмизова О.В. [8]	Інноваційний потенціал підприємства – інтегральна сукупність взаємопов'язаних у певних соціально-економічних формах ресурсів, яка характеризує здатність підприємства під дією зовнішніх і внутрішніх факторів створювати й ефективно впроваджувати інновації з метою досягнення інноваційних стратегічних змін, підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності підприємства
9	Шилова О.Ю., Чермошенцева Є.С. [9]	Інноваційний потенціал підприємства – результат наявності ресурсів, що характеризують кількість і якість факторів виробництва в певних умовах, залучених для досягнення поставлених цілей за допомогою існуючих методів регулювання і координації діяльності суб'єкта господарювання на засадах соціального менеджменту

Напрямки в дослідженні інноваційного потенціалу можна поділити на такі основні складові: інституційну (управлінсько-організаційну), якісну (ресурсну), цільову, інвестиційно-фінансову та результативну, які дають можливість відстежувати рух ресурсів і потенційних можливостей підприємства впродовж всього життєвого циклу з урахуванням реального внеску в кінцеві результати його діяльності.

Інноваційний потенціал підприємства характеризує максимальні можливості генерувати високу інноваційну активність, але необхідно зауважити, що формування інноваційного потенціалу і визначення напрямів розвитку інноваційної діяльності підприємств на кожному циклі моделі інноваційного розвитку має свої особливості. Реалізацією інноваційного потенціалу є досягнення певного результату, наприклад, підвищення конкурентоспроможності підприємства. Більшість підприємств-конкурентів мають однаковий набір інноваційних ресурсів, що можуть бути задіяні для досягнення поставленої стратегічної мети. А от наскільки ефективно вони реалізовуватимуться, залежить від внутрішніх і зовнішніх чинників, що впливають на можливості їх використання. До внутрішніх чинників впливу на можливості реалізації інноваційного потенціалу підприємства, як правило, відносять систему управління підприємством та його інноваційну культуру. Зовнішні чинники знаходяться поза межами підприємства і залежно від ступеня впливу поділяються на чинники мікросередовища і фактори макросередовища, які взаємопов'язані і взаємодіють між собою. Складові зовнішнього оточення підприємства опосередковано впливають на його діяльність та можливість реалізації інноваційного потенціалу. При цьому підприємство, як правило, не може впливати на чинники макросередовища, але обов'язково має враховувати їх вплив на процеси, що відбуваються всередині нього як відкритої економічної системи.

Література

1. Володін С. А. Теоретичні засади формування і реалізації інноваційного потенціалу в розвитку економіки / С. А. Володін, О. І. Чекамова //

Економіка АПК. – 2017. – № 5. – С. 65-72. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2017_5_12.

2. Глушенкова А.А. Структура інноваційного потенціалу підприємств сфери телекомунікацій та інформатизації / Глушенкова А.А. // Економіка. Менеджмент. Бізнес». – 2016. – № 4 (18). – С. 100-106.

3. Гурочкіна В.В. Інноваційний потенціал підприємства: сутність та система захисту [Електронний ресурс] / В.В. Гурочкіна // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 5 (21). – С. 51-57. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/No5/51.pdf>.

4. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: навч. посіб. / С.М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2003. – 278 с.

5. Мартюшева Л. Інноваційний потенціал підприємства як об'єкт економічного дослідження / Л. Мартюшева, В. Калишенко // Фінанси України. – 2002. – № 10. – С. 61–66.

6. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України № 40-IV від 4.07.2002 із змінами, внесеними згідно із Законами від 16.10.2012. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

7. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент: учебник / Р.А. Фатхутдинов ; 2-е изд. – М. : Интел-Синтез, 2000. – 624 с.

8. Хмизова О. В. Напрями розвитку інноваційного потенціалу підприємства / Хмизова О. В., Сисан О.М. // Наукові праці. Економіка. – 2016. – Т. 285. – № 273. – С. 83-88.

9. Шилова О. Ю. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління / Шилова О.Ю., Чермошенцева Є. С. // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – № 1. – С. 220-227.